



## Hodnocení diplomové práce

Jméno studenta:	Bc. Jakub Ondrášek
Název práce:	Abaelardova intencionální etika
Druh práce:	magisterská diplomová práce
Hodnotil:	Doc. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.
Druh hodnocení:	posudek vedoucího práce
Datum:	6. června 2016

Stupeň hodnocení:	A	B	C	D	E	F
	1 výborně	1- výborně mínus	2 velmi dobře	2- velmi dobře mínus	3 dobře	4 nevyhověl
	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

### Dílčí hodnocení:

Hodnocení ( + )	Stupnice						Hodnocení ( - )
	A	B	C	D	E	F	
Probíhaly konzultace *	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Neprobíhaly konzultace
Znalost literatury k tématu	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Neznalost literatury k tématu
Kriticky hodnotí zdroje	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Nehodnotí použité zdroje
Dobrá struktura textu	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Nevyhovující struktura textu
Argumentuje logicky správně	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Neargumentuje logicky správně
Ucelený úvod a závěr	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Nedostatečný úvod a závěr
Správný vědecký aparát	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Nesprávný vědecký aparát
Kvalitní jazykové podání	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Nekvalitní jazykové podání

\* Vyplňuje jen vedoucí práce.

### Kontrola plagiátorství:

Vedoucí práce zkontroloval text v systému theses.cz a práce není plagiát.

### Slovní hodnocení:

Jakub Ondrášek si za téma své magisterské diplomové práce zvolil problematiku, která v českém prostředí není dosud uspokojivě zpracována, byť Petr Abaelard není osobností neznámou. O absenci důkladnějšího zpracování problematiky u nás svědčí i fakt, že publikace Štěpán Špinka a kol, *Přístupy k etice I.* (Praha 2014) kapitolu o Abaelardovi neobsahuje. Jakub Ondrášek tedy svou magisterskou diplomovou práci usiluje o vyplnění tohoto prázdného prostoru.

Těžiště práce spočívá v analýze klíčového Abaelardova spisu *Scito te ipsum*. Zároveň se Ondrášek pokouší zasadit práci do historického kontextu (korpusu Abaelardových děl) a vedle toho popisuje i Abaelardovy inspirační zdroje, tj. sv. Augustina a etiku stoickou. Zatímco v případě Augustina není Abaelardova návaznost překvapivá (Ondrášek to stylisticky poněkud neobratně vyjadřuje větou „Není žádným tajemstvím, že ...“, str. 20), případné stoické vlivy by stály za důkladnější zpracování. V dané podkapitole tak sumarizuje některé momenty stoické etiky, nicméně činí tak pouze na obecnější rovině možných analogií, aniž by si položil otázku, co Abaelard vůbec mohl znát. Vzhledem k tomu, že Abaelard sám cituje Cicerona, měla být tato pasáž zaměřena spíše na tohoto římského autora, odkazy na Marka Aurelia a Epiktéta zde mohou hrát roli pouze korolária, a nelze z nich nic zásadnějšího vyvozovat. Navíc, následný důkladnější rozbor jednotlivých kategorií, které by ukazovaly na linii stoicismus – Abaelard, v práci chybí, nebo se ztrácí v deskripci Abaelardova spisu. Tvrzení v závěru, že se stoický vliv podařilo potvrdit, nepovažuji za zdůvodněné.

Práce je tedy typu analytického, víceméně deskriptivního, přičemž Ondrášek bohužel velmi málo pracuje se zdroji (především sekundárním) kritickým způsobem. Oceňuji jeho pokus uchopit problematiku víceméně samostatně, větší míra analýzy různých interpretací by však práci pomohla. Ondrášek přitom je kritického přístupu schopen, jak ukazuje pasáž, v níž polemizuje s Mannovým výkladem klíčové pasáže o vraždě pána, kterou služebník provedl, aby si zachoval vlastní život. Ondrášek kritizuje Manna, že „augustinizuje“ Abaelarda (str. 60) s odkazem na „soubor neovladatelných tužeb“. V Ondráškově interpretaci je tento skutek morálně indiferentní, neboť nenaplnil kritéria „souhlasu“ a „úkladného rozvážení“. Ondráškovu kritiku považuji za legitimní, měla by však být lépe zdokumentována odkazy na primární text, autor totiž odkazuje v poznámce pouze na pasáž, kde je položena otázka, a nikoli na řešení.

Plně jsem, přiznávám, neporozuměl argumentaci prostřednictvím příkladu statistického výzkumu v grafu na str. 49. Ke grafu bych podrobnější popis (např. kdo byla skupina respondentů a jak byla položena otázka). To, co je zde uvedeno, pouze ukazuje, že spojení mezi intencí a skutkem je danými respondenty pojmáno selektivně dle typu skutku. Navíc se jedná zřejmě o výzkum vázaný na určitou historickou situaci (teroristické a strategické bombardování) a lze předpokládat, že odpovědi respondentů by se mohly lišit v čase i geograficky. Jsem na pochybách, zda z grafu lze něco vyčíst pro intencionální etiku, jak to činí Ondrášek.

Na práci je sympatické, že Ondrášek pracuje s primárními latinskými texty, což se týká především samotného Abaelardova spisu *Scito te ipsum*, a vybrané pasáže překládá do češtiny s přihlédnutím k překladu anglickému (Luscombe), který také často uvádí in extenso. I v případě jiných děl používá Ondrášek latinské zdroje, za problematické považuji odkazy na Augustinův spis *De doctrina*

*christiana*, který v seznamu Ondrášek uvádí v českém překladu prof. Jany Nechutové. Avšak v samotném textu není zřejmé, zda pracuje právě s tímto překladem: na str. 42 odkazuje na *De doctrina Christiana* s uvedením str. 40, v českém překladu však se jedná o prázdnou stranu, následují odkazy typu „tamtéž“, přičemž až druhý (poznámka 129, na straně 43 textu) je vlastně odkaz ne na *De doctrina Christiana*, ale na Abaelardovo *Sic et non* v překladu I. Zachové. Nejenže není tedy zjevné, z čeho Ondrášek cituje Augustina (zda se jedná o jeho vlastní překlad), ale i samotné odkazy na Abaelarda jsou zmatečné (není uvedeno, že se jedná o *Sic et non*). V případě právě *Sic et non* má Ondrášek v seznamu literatury odkaz L. Karfíkové, *Sic et non* (atd.), zde se jedná o formálně špatný odkaz, neboť L. Karfíková je autorkou úvodní studie, která nese název *Abélard aneb vášeň pro jednotlivé*, správně by tedy mělo být L. Karfíková, *Abélard aneb vášeň pro jednotlivé*, in: Petr Abélard, *Sic et non / Ano a ne*, Vyšehrad: Praha 2008, str. 17-133.

Dalším příkladem špatné citace je odkaz na klíčovou pasáž ze *Scito te ipsum*, „Volens siquidem mortem effugere uolebat propriam uitam conservare.“, u níž Ondrášek uvádí I,2 (4,95), avšak správná citace by byla I, 5, 96-97 (tzn. kniha I, oddíl 5, řádek 96-97 v kritickém vydání CCM, tj. *Corpus Christianorum Continuatio Mediaevalis*, které má v seznamu pramenů).

Co se týče sekundární literatury, Jakub Ondrášek vychází jak z prací o dějinách středověké filosofie dostupných v českých překladech (např. A. de Libera, T. Kobusch), tak z anglicky psané literatury (především *The Cambridge Companion to Abaelard*). Bohužel v přehledu literatury k tématu chybí Gilsonovy dějiny filosofie (E. Gilson, *History of Christian Philosophy in the Middle Ages*, 1955), a také literatura německá (např. A. Schroeter-Reinhard, *Die Ethika des Peter Abaelard*, 1999) a francouzská (např. práce o Abaelardovi od Jean Jolivet). Přestože anglicky psaná literatura, kterou Ondrášek používá, je reprezentativní, jeho práce by po reflexi další literatury mohla být komplexnější. I v případě české literatury by Ondrášek měl být důslednější: když v kapitole o augustinských prvcích Abaelardovy etiky píše o svobodné vůli atd., mohl by pracovat s knihou Lenky Karfíkové, *Milost a vůle podle Augustina*, nečiní tak (alespoň dle odkazů v poznámkách), byť titul má uvedený v seznamu literatury. Příkladem formální nedotaženosti poznámkového aparátu a seznamu literatury je publikace M. Perkamse, *Liebe als Zentralbegriff der Ethic* (sic!) *bei Peter Abaelard*, uvedená v poznámce s překlepem v názvu (str. 77, pozn. 225), avšak chybějící v seznamu literatury. Z poznámky ostatně není jasné, zda autor s knihou vskutku pracoval. Nejasná je také poznámka č. 109 (str. 36) o Gilsonově interpretaci Bernarda z Clairvaux, bez uvedení díla a odkazu na něj. Dále v poznámce č. 146 (str. 48) se neobratně píše: „Srov. naši interpretaci s Nietzsche...“, aniž by bylo jasné, o jakou interpretaci se jedná: interpretoval něco „s Nietzsche“?.

Práce bohužel není dotažena po jazykové stránce. Vedle stylistických poklesků (např. již první věta úvodu „Fundamentálním cílem této práce je: Pokus o interpretaci problému viny, přičemž výklad se snaží co nejadekvátněji rekonstruovat...“) je práce zatížena i chybami gramatickými: např. str. 18 „kteří etiku ...volně připojovaly“; str. 21 „pojem dobra, který je ... esencializováno a ztotožněno...“; apod.



Práce Jakuba Ondráška představuje v každém případě zajímavý pokus o analýzu Abaelardovy intencionální etiky. Práce byla formálně dobře rozvržena, ocenit je třeba také její analyticko-deskriptivní stránku, opírající se o primární text *Scito te ipsum* v latině. Nicméně po obsahové stránce (a také z hlediska úrovně vedení vědeckého aparátu a po stránce jazykové) není práce plně dotažená.

Z těchto důvodů sice doporučuji práci k obhajobě, avšak hodnotím ji známkou D.

Doc. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.